

Зрештою, ключовою цінністю розвиненої економічної системи ринкового типу ми вважаємо саме існування нерозривності зв'язку, взаємозалежності між якістю праці та якістю життя і віру суб'єктів господарювання у можливість забезпечення такого зв'язку. Адже, за будь-яких умов, ключовим ціннісним орієнтиром, умовою поступального розвитку економічних і соціальних систем на більшій частині планети виступала праця, ставлення до якої формувало усю сукупність ціннісних орієнтирів функціонування економіки та індивідів. Поки така ціннісна орієнтація зберігається у достатньо широкому полі інтересів, можливостей, сподівань більшості членів суспільства, владних структур, капіталізм, його економічна, соціальна, політична системи будуть достатньо стійкими по відношенню як до внутрішніх, так і до зовнішніх викликів, потрясінь, тимчасових порушень навіть системної рівноваги, відновлення якої відбувається у процесі якісних внутрішніх трансформацій.

Література

1. Гумилев Л.Н. Этносфера: История людей и история природы. — М.: Экспресс, 1993. - 544 с.
2. “Из жизни Рокфеллера // Forbes. 2015. - С. 135 - 138.
3. Ильин В. В. Философия истории. - М.: Изд-во Моск. Ун-та, 2003. - 328 с.
4. Коуэн, Т. Среднего более не дано: Как выйти из эпохи Великой стагнации [Текст] / пер. с англ. А. Матвеевко. - М.: Изд-во Института Гайдара, 2015.-320 с.
5. Тросби Д. Экономика и культура [Текст] / пер. с англ. И. Кушнарево; Нац. исслед. Уе-т «Высшая школа экономики». - М.: Изд. дом Высшей школы экономики, 2013. - 256 с.
6. Шумпетер, Йозеф А. Капіталізм, соціалізм і демократія / Пер. з англ. В. Ружицького та П. Тарашука. - К.: Основи, 1995. - 528.

УДК 331.1

Ільєнко А.В., асистент,
КНЕУ імені Вадима Гетьмана

Сучасні тенденції оплати праці в Україні в умовах формування нової економіки

Нова економіка передбачає швидке реагування роботодавців на вимоги ринку праці та зачіпає сферу оплати праці. До основних сучасних тенденцій в сфері оплати праці в Україні належать:

1) оплата праці кваліфікованих робітників наближається чи перевищує оплату праці фахівців, професіоналів через, з одного боку, дисбаланс підготовки робітничих професій та їх затребуваність в європейських країнах та РФ, з іншого, - відсутність поваги до людини праці в Україні, що визначає престижність вибору професії абітурієнтами та їх батьками. Особливо це стосується професій швачка, плиточник тощо. Так, за даними сайту trud.com[1] вакансій за посадою швачка станом на 01.03.2018 відкрито 967, середня зарплата -8тис. грн., проте найвищу зарплату роботодавці пропонують в Волинській, Закарпатській, Кіровоградській, Луганській та Івано-Франківській областях (до 28 тис грн.), а в м. Києві середня зарплата для швачки 11 тис. грн. В Україні в березні було відкрито 370 вакансій для плиточників з середньою зарплатою в 22 тис. грн, проте найвища зарплата за професією в Волинській (52, 7 тис грн.), Дніпропетровській (36 тис. грн.) областях. У той же час, середня зарплата економіста становить 8тис. грн. при 120 відкритих вакансіях, а найвища середня зарплата для посади економіста в Одеській області – це 8500 грн. Середня зарплата для бухгалтера в березні становила 7 тис. грн. при 998 відкритих вакансіях, на найбільше в середньому бухгалтер може отримати в м. Київ – це 10 тис грн;

2) низький рівень заробітної плати в медичній сфері призводить до міграції медичного персоналу до Польщі та інших Європейських країн. Середня зарплата медичної сестри по Україні становить 5 тис грн.. Найвищу зарплату для медсестер пропонує Одеська область – це 43 тис грн., це пов'язано з можливістю ходити в круїзи на іноземних лайнерах та морських суднах, а також з курортним сезоном в санаторіях, що підвищує середній рівень зарплати по області за посадою. У той же час, у Польщі[2] середня зарплата медсестри – 700-800 євро, в Чехії – 800-1000 євро, в Німеччині 1800-2200 євро;

3) стан пріоритетності та конкурентності в оплаті праці за видами економічної діяльності дещо змінився після 2014 року. Так, середній рівень зарплати почав зростати в сфері інформації та телекомунікації (12018 грн в 2017 році) і є вищим на 41% , ніж по Україні. Це зумовлено девальвацією гривні та отриманням більшості інформаційних компаній та в телекомунікаційній сфері прибутку в валюті при роботі з іноземними компаніями (створення ІТ забезпечення, обслуговування сайтів, проектів; продаж телепрограм, телесеріалів тощо). Крім, того, частина зарплати фрілансерів та надомників в ІТ сфері не враховується в статистичній звітності, тому зарплати в цьому секторі є значно вищими. На 7% до середнього рівня по Україні до 2014 році в 2017 році(7631 грн) зросла зарплата в транспорті, складському господарстві, поштовій та кур'єрське господарство. Це пов'язано з наступними факторами: по перше, розвиток логістичних підприємств та складського господарства для підприємств орієнтованих на експорт, по-друге, посилення конкуренції та якості послуг в сфері поштового господарства (Нова пошта, Укрпошта, Інтайм тощо). Традиційно вищими, ніж середній по Україні в 2017 році до рівня 2014 року залишаються зарплати в промисловості (7631 грн) – на 7,04 %, державному управлінні, обороні, обов'язковому державному страхуванні (9372 грн) –на 31,9%, фінансовій та страховій діяльності (12865 грн) –на 81%. Тобто держслужбовці з результатами реформи не перестали отримувати менше, у той же час, в охороні здоров'я та сфері соціальної допомоги зарплата становить 70% до рівня середньої по Україні (4977 грн), що показує рівень неефективності реформ, оскільки, одним з показників при розрахунку індексу людського розвитку є рівень здоров'я, а при такій неконкурентоспроможній зарплаті лікарі змушені шукати інші шляхи для отримання коштів, а отже, медицина не може бути якісною. Сфера фінансів в будь-яких умовах(криза \ розвиток \ стабільність) пов'язана із фінансовими спекуляціями, тому незважаючи на занепад банківської системи в Україні, банкіри та страховики не будуть платити собі низьку зарплату. Яскравим прикладом цього є розмір зарплат в Нацбанку України[4], коли членам

правління підвищують зарплату 1,5 рази та вони отримують по 223-257 тис грн. Про ефективність показників діяльності НБУ говорить показники падіння гривні, криза банківської системи тощо. На зміни загального рівня, крім традиційних галузей в промисловості після 2014 року, впливали виробництво фармацевтичних продуктів і препаратів (13846 грн) –це на 81% більше до рівня по промисловості.

Загалом показники зарплати показують стан економіки, так низький стан заробітної плати в будівництві показує глибину економічної кризи, оскільки купівельна спроможність населення чи привабливий інвестиційний клімат розривають будівництво, а останнє стимулює зростання супутніх робочих місць – обслуговування житлової сфери, торгівлю, сферу послуг, харчування тощо. Оскільки, в 2017 році рівень заробітної плати в будівництві становив 87,9% до середньої по промисловості, а в 2014 році – це 82,1%, то це означає про поглиблення кризи.

Література

1. Обзор статистики зарплат.-Електронний ресурс.– Режим доступу: <https://ua.trud.com> (Дата звернення 10.04.2018). – Назва з екрана.
2. Зарплата медсестри у Польщі вп'ятеро вища, ніж в Україні .-Електронний ресурс.– Режим доступу: <http://expres.ua/news/2018/03/26/289135-zarplata-medsestry-polshchi-vpyatero-vyshcha-ukrayini>(Дата звернення 10.04.2018). – Назва з екрана
3. Динаміка середньомісячної заробітної плати за видами економічної діяльності у 2010-2017 роках Державна служба статистики України .-Електронний ресурс.– Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>(Дата звернення 10.04.2018).
4. Колот А. Теоретичні й прикладні аспекти впливу заробітної плати на мотивацію трудової діяльності / А. Колот // Україна: аспекти праці. – 2000. – № 8. – С. 76–84.

УДК 331.104

Кирилюк В.В.,
асистент,
КНЕУ імені В.Гетьмана

Взаємодія соціальної згуртованості та соціального капіталу